

## INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2015-02-13  
Besvaras senast  
2015-03-06

Till statsrådet Anna Johansson (S)

### **2014/15:291 Situationen i flygbranschen**

Ett flygbolag beslutade i januari att lägga ned sin bas på Arlanda. Beslutet föregicks av konflikter med de fackliga företrädarna. Bolaget har tidigare velat genomföra en lönedumpning, med kravet att personalen i Sverige skulle acceptera samma löner som personalen i Lettland – något som skulle innebära en lönesänkning på 23 procent. Företaget har även velat höja arbetstiden kraftigt.

För några år sedan ville samma bolag även att all personal skulle bli egenföretagare i stället för att vara anställda. En del anställda gick då med på detta under press, men avtalen ogiltigförklarades senare, eftersom de de facto var just anställda.

Nu har detta flygbolag alltså i stället valt att säga upp all personal i Sverige. Man avser att ersätta all kabinpersonal med lettiska ”egenföretagare”.

Det ovan beskrivna fallet är ett långtgående fall, men tyvärr inte unikt för villkoren inom flygtrafiken. Vi har sett flera exempel på att flygbolag använder sig av bemanningsbolag för att driva sin grundläggande verksamhet och uppfylla reguljära, planerade åtaganden. Vi har sett andra flygbolag operera så som detta bolag gör med sin kabinpersonal, men med piloter, som alltså pressas att ha egna bolag, registrerade genom flygoperatörens försorg i länder med svagt skydd för arbetstagarna.

Detta är bara några exempel på utvecklingstendenser som pressar branschen i en olycklig riktning.

Fackliga organisationer gör vad de kan för att upprätthålla värdiga förhållanden för sina medlemmar, men om inget görs från statligt håll för att etablera rimliga villkor för konkurrensen, hotas hela den svenska flygbranschen i grunden. Som en företrädare för fackförbundet Unionen uttrycker det i tidningen Kollega: ”När man har problem med en utländsk arbetsgivare får man som förtroendevald ofta höra att ’kutymen på svensk arbetsmarknad är...’ Men en utländsk arbetsgivare bryr sig bara om paragrafer, inte om ’god sed på arbetsmarknaden’. Står det inte i lagen så bryr de sig inte”.

I förlängningen kan detta till och med vara ett hot mot flygsäkerheten. Om kabinpersonal och piloter har arbetsvillkor och arbetsrättsliga förhållanden som

inte premierar säkerhets- och servicetänkande, och som pressar den enskilde arbetstagaren, skapas onödiga risker också för passagerarna.

Men dagens utveckling är också oroväckande av andra skäl. Om flygbranschen successivt ”försvinner” från den svenska arbetsmarknaden, i betydelsen att dagens villkor ersätts av sådana som dikteras av lågprisflyg och mindre nogräknade aktörer, är detta ett hot mot en hel tjänstesektor med upparbetat tekniskt kunnande och med en roll i hela transportsystemet. Klimatanpassning får sämre villkor och det finns en tydlig risk för att ”sämsta praxis” också sprider sig till andra branscher.

Vänsterpartiet har vid ett flertal tillfällen lyft frågan om lönedumpning och försämrade arbetsvillkor inom flygbranschen. Den tidigare regeringen uppvisade dessvärre ett aktivt ointresse för dessa frågor, såväl nationellt som på EU-nivå. Det är många fler än undertecknad som undrar om regeringsskiftet innebär en ändring på det området.

Jag vill mot bakgrund av detta fråga statsrådet Anna Johansson:

1. Avser statsrådet att verka för att det ställs krav på att flygoperatörer ska ha en hög andel av deras flygpersonal anställda i samma bolag som har driftstillståndet?
2. Avser statsrådet att ta initiativ till en utredning om social dumpning inom luftfarten?

.....  
Ali Esbati (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors